

„KAPASZKODÓ”

Rögös úton helyes irányba

„Neked hol jár az eszed!?”

Készült:

a **Pálos Károly**
Szociális Szolgáltató Központ és
Gyermekjóléti Szolgálat megbízásából
a **Rubeus Egyesület támogatásával**

9700 Szombathely, Széll Kálmán u. 4.
Tel. és fax: + 36 (94) 505-281
E-mail: szocialis94@paloskaroly.hu
Honlap: www.szszkpszhely.hu

Összeállította:
Csuk Zsuzsanna

„NEKED HOL JÁR AZ ESZED?!”

A kamasz lázad a szülei ellen és „mindent” megtesz a barátainak.
Sok a kísértés: gyorsan megélhető nagy kalandok / bulik, a veszélyekkel pedig csak akkor szembesül, amikor már elkövette az első hibákat.

MIÉRT?

- ♦ kíváncsiság, unalom, lázadás
- ♦ társak rábeszélése / menőnek lenni
- ♦ közösséghez tartozás igénye
- ♦ boldogságkeresés
- ♦ párkapcsolati mélypontok
- ♦ önbizalomhiány, szorongás
- ♦ hiányos értékrend
- ♦ stresszhelyzetek
- ♦ nagyobb pénzhez jutnak
- ♦ családon belüli bántalmazás
- ♦ menekülés a problémák elől

HONNAN TUDJAM, MIT CSINÁL A GYEREK? ÁRULKODÓ JELEK:

- ♦ **IDŐZAVAR** „eltűnik” a szobájában, a lakásban vagy gyakori és hosszú kimaradások az iskolából / otthonról, amikkel nem tud elszámolni
- ♦ **PÉNZHIÁNY** nagyobb pénzigény – nem látszik, hogy mire költi, kölcsönkérések, értékes tárgyak eltűnése otthonról, lopás
- ♦ **MAGATARTÁS VÁLTOZÁS** rejtőzködés, titkolózás, mobil kikapcsolva, teljesítményromlás, hazugságok, beszűkült kapcsolatok vagy hirtelen erős kötődés valamilyen csoporthoz
- ♦ **TESTI-LELKI VÁLTOZÁSOK** rossz fizikai állapot (beesett arc, fogyás) kialvatlanság, indokolatlan hangulatváltozások/depresszió, ingerlékenység, közöny, figyelem és koncentrációzavar

CIGI – inkább ez, mint a drog!?

16 éves korára 10-ből 3 fiatal már rendszeres dohányos, ők nagy eséllyel már nem is tudnak szabadulni a cigarettától.

PIA – muszáj lazulni valahogy...

14 évesen a diákok kb. fele túl van már az első részegségen. Heti rendszerességgel iszik alkoholt 10-ből 2 fő – fiúk sokkal inkább, mint a lányok. A *fiatalkori nagyivás közvetlen káros következménye lehet*: halálos balesetek és sérülések, védekezés nélküli szex, drogfogyasztás.

DROGOK

– ha használod az anyagot...

Fiatalon a leggyakrabban fogyasztott szer a marihuána (füves cigi) *minden 5. magyar középiskolás kipróbálta már*. Kábítószerként használják a gyógyszereket (alkohollal) és az „új” szereket (herbál, bio) is. Az a gond ezzel, hogy biztosan soha, senki nem jósolhatja meg előre, csak kipróbáló vagy függő lesz-e abból, aki egyszer a droghoz nyúl.

ENERGIAITAL – kell a „tuning”?

10-ből 8 fiatal fogyaszt energiatalt, sokan alkohollal együtt isszák ezt az *üdítőitalnak látszó koffeinbombát!* Következmények: túlpörgés, szívritmuszavar, alvászavar. Ez az ital feleslegesen túlterheli a szívet + a fiatal (fejlődő) szervezetben gyorsan kialakul a koffein függőség.

NEKED

HOL JÁR AZ ESZED?!

LÓGÁS – jobb lesz máshol...

Az iskolába járás nem magánügy! Okok a lógás hátterében: iskolai erőszak, kudarc, tanulási zavar, családi problémák, dac. Ez a lázadás könnyen sodorhat valakit a törvénszegés határára; drogok, erőszak, prostitúció.

ÁLDOZATTÁ VÁLÁS

– azt hittem, nem lesz baj...

A gyermek és serdülőkorú *kiemelten veszélyeztetett; kiszolgáltatott, óvatlan, felelőtlen*. Jellemzően: iskolai bántalmazás, lopás, erőszakos vagy nemi erkölcs elleni bűncselekmények áldozataivá válnak... gyakran családi körben, suliban, szórakozóhelyeken.

ELKÖVETÉS – miért is ne?

Pénzért, haszonért, vagy csak heccből? Fiatalon tipikus a csoportosan, megfontolatlanul elkövetett lopás, erkölcs elleni bűncselekmény, sokszor egymás sérelmére, gyakran brutálisan.

SZEX – legyen már valami jó is?

Egyre fiatalabb életkorban történik az első nemi aktus, jellemzően 15 évesen. Öt-ből egy pár nem védekezik az együttlét során – *nagy kockázat* terhesség, vagy az abortusz, a nemi betegségek szempontjából.

NET – online vagyok, élvezem...

Minden tinédzsernek van mobilja, nagyjából tízéves kortuktól. Sajnos, *a legtöbb szülőnek fogalma sincs mit csinál a gyereke a neten*, pedig ez az „online cukros bácsik”, a menőzések vagy a kortárs zaklatások végtelen terepe.

JÁTÉKSZENVEDÉLY

– királyság?

A magyar fiatalok (8-18 éves) elektronikai eszközökkel töltött ideje átlag napi kb. hat óra! A *játékok világa hamar beszippan*: sikerélményt, új közösséget, fantáziavilágot ad + menekülést jelent a valóságból! Gyorsan függőséget okoz – „gyermek alkoholizmusnak” is nevezik.

TILTJUK A DROGOZÁST, A SZEKET, A BŰNÖZÉST STB., VÁRJUK A CSODÁT. CSODA NINCS.

A gyerek életét nem lehet teljesen ellenőrizni. Ha a kamasz hülyeséget csinált/bajban van merjen segítséget és megértést kérni – mindennek a bizalmas szülő-gyerek viszony az alapja...

MIT LEHET TENNI?

- ♦ **Figyeljen a gyerekére** – ezt nem pótolja semmi! Vegye észre viselkedésének változásait.
- ♦ **Fordítson rá időt.** Ha a gyerekekre nem kíváncsiak otthon, hamar megtanulja, hogy ne a szüleivel ossza meg az élményeit. Hallgassa meg őt, ne prédikáljon...
- ♦ **Bibliai igazság:** a bűnt kell gyűlölni, nem a bűnöst. Ne vonja meg gyerekeitől a szeretetét!
- ♦ **Mindig lesz egy bűnbak,** ám a probléma csak súlyosbodik, amíg van kit hibáztatni! Inkább a megoldást keresse!
- ♦ **Nem szégyen segítséget kérni!** Gyanú esetén ossza meg félelmeit egy elfogulatlan emberrel (pl. telefonos segélyszolgálat).

AHOL SEGÍTSÉGET KÉRHET:

- ♦ Drogambulancia, Szombathely, 11-es Hűsár út 138. 94 / 311-260
- ♦ RÉV Szolgálat, Szombathely, Wesselényi u. 24. 94 / 508-528
- ♦ Hársfa Ház, Szombathely, Nagy Lajos király u. 47. 94 / 324-315
- ♦ Human Harmónia Alapítvány, Nagyné Farkas Rita 30 / 560.2323

- ♦ LELKISEGÉLY-VONAL (24 ÉVES KORIG) 116 – 111
- ♦ Kábítószerrel kapcsolatos tájékoztatás szülőknél:
Hadásziné Heiner Renáta r.fhdgy. Dropprevenciós összekötő tiszt
Tel. 94/521-011/ 13-91 vagy 20/329 4564
Fogadóóra: minden hónap első kedd, 13.00-15.00
Szombathelyi Rendőrkapitányság, Deák F. utca 75.
Telefonos ügyelet ideje: páros hét kedden 08.00-09.00 h
- ♦ Áldozatsegítő Központ, Szombathely, Thököly I u. 14. fsz.6.
- ♦ Áldozatsegítő vonal: 06 80 225225

AZ ÉLET FELELŐSSÉG. A SZÜLŐK FELELŐSEK GYERMEKEIKÉRT.

TESZT

Egy gyerek hamarabb kap a kezébe telefont, mint alkoholt vagy cigarettát... Vajon ezek után előbb-utóbb internet függő lesz? S ha igen, mikor? Napjainkban ez az egyik legnagyobb veszély...

Válaszoljon meg a kérdéseket – gyermekére vonatkoztatva. A tanulásra szánt internetes időt természetesen ne számítsa bele a válaszokba. Az adott válaszokhoz tartozó pontértékek összege jelzi, hogy gyermeke enyhén, közepesen vagy erősen kötődik-e a világhálózathoz. A teszt értékelését a hátoldalon találja.

1 pont: Nem vagy csak ritkán
4 pont: Rendszeresen

2 pont: Alkalmanként
5 pont: Mindig

3 pont: Gyakran

1. Milyen gyakran fordul elő, hogy gyermeke nem tartja be az internetezésre az Ön által, ill. közösen meghatározott időkorlátot?
2. Hányszor fordul elő, hogy gyermeke elhanyagolja otthoni feladatait, hogy több időt tölthessen online?
3. Milyen gyakran részesíti gyermeke inkább az internetet előnyben a családi időtöltésekhez képest?
4. Milyen gyakran köt ismeretségeket gyermeke az interneten?
5. Milyen gyakran panaszkodik gyermekére, hogy túl sok időt tölt a világhálón?
6. Milyen gyakran hoz gyermeke gyengébb osztályzatokat a túlzott netezés miatt?
7. Milyen gyakran fordul elő, hogy gyermeke előbb az e-mailjeit nézi meg, mielőtt bármi mást csinálna?
8. Milyen gyakran érzi Ön úgy, hogy amióta internetezik, visszahúzódik, elvonul másoktól?
9. Mennyire gyakori, hogy gyermeke védekezni vagy titkolózni kezd, ha valaki arról érdeklődik, mit csinál az interneten?
10. Hányszor kapta már rajta gyermekét, hogy titokban internetezett az Ön határozott kérése ellenére?
11. Milyen gyakran van gyermeke egyedül a szobájában, a számítógép előtt ülve?
13. Milyen gyakran lesz gyermeke ingerült, felcsattanó, ha netezés közben megzavarják?
14. Milyen gyakran érzi gyermekét fáradtnak, kimerültnek a netezés következtében?
16. Milyen gyakran válaszol dühvel, hisztivel gyermeke, ha Ön beleavatkozik internetezési szokásaiba?
17. Milyen gyakran dönt gyermeke a netezés mellett – ahelyett, hogy hobbiójával foglalkozna, sportolna?
18. Hányszor lesz gyermeke mérges, ellenséges, ha Ön időkorlátot szab számára a gépezést illetően?
19. Milyen gyakran dönt úgy gyermeke, hogy inkább internetezik – ahelyett, hogy kimozdulna a barátjaival?
20. Milyen gyakran tűnik el gyermekének levertsége, kedvetlensége vagy idegessége, ha újra online lehet?

A TESZT ÉRTÉKELÉSE

20-49 pont: Az Ön gyermeke átlagos felhasználó. Talán megesis, hogy néha sok időt tölt a világhálón, de ezt képes ellenőrzés alatt tartani.

50-79 pont: Esetenként vagy gyakrabban számíthat arra, hogy a túlzott internethasználat problémát okozhat. Érdemes megfontolnia, milyen hatással lehet ez gyermeke és a család életére.

80-100 pont: Az internetezési szokások jelentős gondokat okoznak a gyermek és nagy valószínűséggel a család életében is. Fontolja meg, milyen konkrét hatással van az internet a gyermek és a család életére, és vegye figyelembe, hogy ezek a problémák közvetlen összefüggésben vannak az internethasználattal!

CSALÁD- ÉS GYERMEKJÓLÉTI SZOLGÁLAT

A család- és gyermekjóléti szolgáltatást az intézmény az alábbi településeken biztosítja: **Szombathely, Bucsú, Csemepeszkopács, Dozmat, Felsőcsatár, Horvátlövő, Narda, Perenye, Pornóapáti, Rábatöttös, Rum, Salköveskút, Sé, Söpte, Szentpéterfa, Tanakajd, Torony, Vasasszonyfa, Vaskeresztes, Vassurány, Vasszécseny, Vasszilvágy, Zsennye.**

Elérhetőségek:

I. számú Szakmai Egység – Család- és Gyermekjóléti Szolgálat

9700 Szombathely, Szöllősi stny. 36.

Tel.: + 36 (94) 501-612 • Tel. és fax: +36 (94) 501-613

e-mail: szollosi@paloskaroly.hu

II. számú Szakmai Egység – Család- és Gyermekjóléti Szolgálat

9700 Szombathely, Domonkos u. 5.

Tel.: + 36 (94) 512-790, 512-792, 512-793, 512-796, 512-798

Fax: + 36 (94) 512-791

e-mail: domonkos@paloskaroly.hu

V. és VI. számú Szakmai Egység – Család- és Gyermekjóléti Szolgálat

9700 Szombathely, Kodály Z. u. 4.

Tel. és fax: + 36 (94) 331-375 • Tel.: + 36 (94) 501-557

e-mail: olad@paloskaroly.hu; oladgy@paloskaroly.hu

CSALÁD- ÉS GYERMEKJÓLÉTI KÖZPONT

Működési területe: **Szombathelyi Járás.**

Elérhetősége:

II. számú Szakmai Egység – Család- és Gyermekjóléti Központ

9700 Szombathely, Domonkos u. 5.

Tel.: + 36 (94) 512-790, 512-794, 512-795, 512-797 • Fax: + 36 (94) 512-791

e-mail: gyermekjoletikozpont@paloskaroly.hu